

POSTANOWIENIE

Dnia 22 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Renata Żywicka

w sprawie z odwołania P. P.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Gdańsku
z udziałem Prokuratury Regionalnej w Gdańsku
o ustalenie podlegania dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu i
obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 22 maja 2024 r.,
skargi kasacyjnej odwołującej się od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z dnia 15 marca 2023 r., sygn. akt III AUa 380/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od P.P. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Gdańsku kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) wraz z odsetkami z art. 98 § 1¹ kpc tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku wyrokiem z 19 listopada 2020 r., VII U 4710/19, oddalił odwołanie wnioskodawczyni od decyzji z dnia 10 maja 2019 r. stwierdzającej, że P. P. od 1 września 2016 r. do 31 grudnia 2018 r. nie podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu,

rentowym i wypadkowemu oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, a ponadto zasądził od odwołującej na rzecz pozwanego kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Wyrokiem z dnia 15 marca 2023 r., Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku oddalił apelację wnioskodawczyni od powyższego wyroku oraz zasądził od niej na rzecz organu rentowego kwotę 240 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku wnioskodawczyni zarzuciła naruszenie: 1) art. 228 § 2 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 379 pkt 5 k.p.c.; 2) art. 232 zd. 2 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 32. ust. 1 i art. 45 ust. Konstytucji RP; 3) art. 233 § 1 k.p.c. w zw. 233 zd. 2 k.p.c.

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca uzasadniła występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, czy powołanie się przy wydaniu orzeczenia w ustnych motywach rozstrzygnięcia, jak również w uzasadnieniu wyroku przez Sąd na fakty znane urzędowo obejmujące materiał dowodowy z innych spraw toczących się przed tym samym sądem, które to nie były przedmiotem postępowania dowodowego w niniejszej sprawie i strona nie miała wiedzy o materiale dowodowym zebranym w tamtych postępowaniach, ani możliwości nawet ustosunkowania się do nich i przyjęcia ich za rozstrzygające przy wydaniu wyroku stanowią fakty urzędowe i czy mogą stanowić podstawę orzeczenia bez przeprowadzenia postępowania dowodowego w tym zakresie i czy stanowi to naruszenie prawa do obrony swych praw dla strony.

Mając powyższe na uwadze skarżąca wniosła o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o oddalenie w całości skargi kasacyjnej oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie kasacyjne według norm przepisanych.

Prokurator Regionalny w Gdańsku w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o oddalenie skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia w celu jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia. Nie przysługuje od każdego orzeczenia sądu drugiej instancji, które nie satysfakcjonuje strony skarżącej. Wnosi się ją do Sądu Najwyższego od prawomocnego wyroku poza tokiem instancji. Jej przyjęcie do merytorycznego rozpoznania musi być uzasadnione istotnym interesem publicznym, w szczególności potrzebą dokonania wykładni przepisów, które jeszcze nie doczekały się sądowej interpretacji albo wywołują wątpliwości interpretacyjne, rozstrzygnięciem istotnych zagadnień prawnych, zwłaszcza o charakterze precedensowym, dotychczas nierozważanych przez Sąd Najwyższy, wreszcie wyeliminowaniem orzeczeń oczywiście i rażąco wadliwych. Wniesienie skargi kasacyjnej doznaje istotnych ograniczeń, pozwalających Sądowi Najwyższemu na wstępną selekcję spraw, które będą merytorycznie rozpoznane (tzw. przedsąd).

Wymagania konstrukcyjne skargi określa art. 398⁴ § 1 i 2 k.p.c., nakładając na skarżącego między innymi obowiązek zawarcia w skardze wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania oraz jego uzasadnienia, który jest odrębną konstrukcyjnie i funkcjonalnie częścią skargi kasacyjnej. Wniosek ten podlega analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, mimo że argumenty mogą być podobne (postanowienie Sądu Najwyższego z 14 maja 2020 r., I CSK 380/19, LEX nr 3009796).

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje

potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie (sporządzone odrębnie od uzasadnienia podstaw kasacyjnych) powinno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest problem nowy i dotychczas niewyjaśniony, dotyczący ważnego abstrakcyjnego zagadnienia jurystycznego, którego rozstrzygnięcie przyczyni się do rozwoju myśli prawnej i będzie miało znaczenie nie tylko dla oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, lecz także przy rozpoznawaniu innych podobnych spraw. Zagadnienie to musi przy tym rzeczywiście występować w sprawie i mieścić się w zakresie problematyki, która podlega badaniu w postępowaniu kasacyjnym. Skarżący powinien dostrzegane zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację jurystyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których zagadnienie powstało. Nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa ani nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy w danej kwestii wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 29 kwietnia 2021 r., I USK 214/21, LEX nr 3245418, z 29 kwietnia 2021 r., I USK 128/21, LEX nr 3245435; z dnia 29 kwietnia 2021 r., I USK 99/21, LEX nr 3270192).

Strona skarżąca nie wskazała na występujący w sprawie problem prawny o istotnym znaczeniu dla systemu lub dziedziny prawa, opracowany na podstawie analizy prawa, orzecznictwa, a nawet doktryny, po której to analizie można byłoby stwierdzić, że istotne zagadnienie prawne faktycznie i rzeczywiście występuje i dlatego powinien rozpoznać je Sąd Najwyższy. Takiej analizy brak jest w przedmiotowym wniosku, który ogranicza się jedynie do postawienia pytania związanego z możliwością powołania się przez sąd przy wydaniu orzeczenia na

fakty znane urzędowo obejmujące materiał dowodowy z innych spraw toczących się przed tym samym sądem. Nie zostały również wskazane żadne przepisy, które Sąd drugiej instancji miałby niewłaściwie stosować. Należy podkreślić, że zagadnienie prawne nie może być przy tym redukowane jedynie do oczekiwania na potwierdzenie stanowiska strony skarżącej. Podstawy kasacyjne stanowią całkowicie odrębny element skargi kasacyjnej i nie zastępują podstawy przedsądu ani jej uzasadnienia (art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. w związku z art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c. oraz art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 w związku z art. 398⁴ § 2 k.p.c.).

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji. O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i § 1¹ k.p.c.

[SOP]

[a!]